

CẢNH BÁO TÌNH HÌNH BỆNH HẠI TIÊU TRONG MÙA MƯA VÀ HƯỚNG DẪN BIỆN PHÁP PHÒNG TRỪ

VÕ ĐẠI CHUNG

Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư Quảng Bình

Hiện nay, tiêu là cây trồng có hiệu quả kinh tế cao đang được bà con nông dân Quảng Bình đầu tư và mở rộng diện tích. Đặc biệt là sau cơn bão số 10 năm 2013, nhiều diện tích cao su bị gãy đổ đã được bà con nông dân chặt bỏ và trồng tiêu. Việc trồng mới tiêu diễn ra tự phát, chưa có quy trình chăm sóc và phòng trừ sâu bệnh hợp lý, cùng với đó là một số diện tích trồng tiêu trước đây cũng không được bà con nông dân chú trọng phòng trừ sâu bệnh. Vì vậy, một số vườn tiêu đã nhiễm bệnh và có nguy cơ phát sinh gây hại nặng trên diện rộng đặc biệt là trong mùa mưa nếu không có biện pháp phòng trừ kịp thời.

Để bà con nông dân chủ động phòng trừ bệnh hại có hiệu quả, hạn chế thấp nhất thiệt hại xảy ra, bài viết xin hướng dẫn một số đối tượng sâu bệnh hại tiêu và biện pháp phòng trừ sau:

1. Bệnh vàng lá chết chậm do tuyến trùng (*Meloidogyne incognita*) và nấm trong đất (*Fusarium sp.*, *Shizoctonia sp.*) gây hại

- Triệu chứng tuyến trùng:

Tuyến trùng chui vào sống trong rễ cây tiết ra chất dịch làm rễ cây sưng lên, tạo thành các u bướu. Khi mới hình thành có màu trắng ngà, khi hết vòng đời tuyến trùng rễ chuyển sang thâm đen và bị thối. Bộ rễ có tuyến trùng thường phát triển kém thối dần từ dưới lên, thâm đen từng đoạn. Cây tiêu bị tuyến trùng hại nặng lúc đầu các lá ở nửa dưới của tán vàng đều, sau đó vàng cả cây, không có những

Rễ tiêu bị tuyến trùng gây hại

vết nâu đen như bệnh do nấm gây hại.

- Biện pháp phòng trừ tuyến trùng:

Sử dụng thuốc Viflu super 5GR:

+ Trộn 1kg thuốc Viflu super 5GR với 5-10kg đất bột hoặc đất cát, xới nhẹ đất và rắc đều xung quanh gốc rồi phủ lên một lớp đất mỏng và tưới nước ướm đẫm. 1 kg thuốc xử lý cho khoảng 15-20 gốc tiêu, xử lý 2-3 lần/năm, mỗi lần cách nhau 1 tháng vào đầu, giữa và cuối mùa mưa.

+ Để phòng tuyến trùng hiệu quả cần trộn với liều lượng như trên xử lý đất trong hố trước khi trồng tiêu.

- Triệu chứng bệnh chết chậm do nấm trong đất gây hại:

Cây tiêu bị bệnh lúc đầu có biểu hiện sinh trưởng kém, lá hơi nhỏ lại, nhạt màu hoặc biến vàng, giống như hiện tượng thiếu phân, thiếu nước. Sau đó các lá và đốt rụng dần từ dưới gốc lên ngọn. Kiểm tra gốc thân cây bệnh thấy có các vết màu nâu đen làm thối lớp vỏ gốc. Lâu dần toàn bộ rễ và gốc tiêu bị thâm đen và thối mục, cây yếu và chết khô dần.

- Biện pháp phòng trừ bệnh chết chậm do nấm trong đất:

Kết hợp với biện pháp phòng trừ bệnh chết nhanh (mục 2) để phòng trừ hiệu quả nấm trong đất.

2. Bệnh chết nhanh (*Phytophthora sp*)

- Triệu chứng:

Đầu tiên trên phần thân ngầm tiếp giáp với mặt đất có những vết thâm đen. Dần dần các vết thâm đen này lan rộng và ăn sâu vào bên trong thân ngầm làm tắc mạch dẫn của dây tiêu. Dây tiêu bị bệnh có triệu chứng lá bị héo nhưng vẫn còn xanh. Sau đó lá úa vàng, héo rũ, chết khô cùng với dây trên cây. Thời gian từ khi lá bắt đầu héo đến khi dây tiêu bị chết rất nhanh, thường chỉ trong vòng 5 - 10 ngày. Khi cây bị bệnh nặng, thân ngầm và rễ cây thâm đen, hư thối, đôi khi tron nhớt và có mùi khó chịu.

- Biện pháp phòng trừ:

Kết hợp sử dụng các loại thuốc sau để phòng trừ bệnh chết nhanh và bệnh chết chậm

Vườn tiêu chết do bệnh chết nhanh (*Phytophthora sp*)

do nấm trong đất gây hại:

+ Dùng 40-50ml Agrifos 400 + 30gr Ridomil god 68WP pha với 10 lít nước, tưới 4-5 lít nước thuốc cho 1 gốc, tưới ướt đầm gốc và rễ tiêu.

+ Dùng 20-25ml Agrifos 400 + 15-20gr Ridomil god 68WP pha với bình 10 phun ướt đều tán lá, thân và trụ tiêu.

Kết hợp cùng lúc cả biện pháp phun và tưới mới có hiệu quả cao.

Ở những vườn bị bệnh nặng cần xử lý trừ bệnh 2-3 lần, mỗi lần cách nhau 10 - 15 ngày. Để phòng bệnh cần xử lý 2-3 lần/năm, mỗi lần cách nhau 1 tháng vào đầu, giữa và cuối mùa mưa.

Cần kết hợp các biện pháp canh tác như: cải tạo, khơi thông hệ thống thoát nước trong mùa mưa, vệ sinh vườn thông thoáng, diệt cỏ, thu dọn các cành lá, cây bị bệnh đem đốt tránh lây lan.

* **Chú ý:** Bệnh hại tiêu là đối tượng khó phòng trừ, vì vậy cần dùng đúng loại thuốc, liều lượng và phương pháp xử lý như đã hướng dẫn ■